

Brande Å

PROJEKTBEKRIVELSE FOR ETABLERING AF GYDEBANKE I BRANDE Å

Projektet udføres i samarbejde imellem lodsejeren,
Danmarks Center for Vildlaks og Skjern Å
Sammenslutningen

Udarbejdet af:
Fonden Danmarks Center for Vildlaks

Dato: 05-03-2025

Ånumvej 163
6900 Skjern

Att.: Hugo Nielsen
Mail: hn@vildlaks.dk

Projekt ID 050325 - Distrikt 27, vandsystem 01

Projektbeskrivelse

Danmarks Center for Vildlaks ønsker i samarbejde med lodsejeren og Skjern Å Sammenslutningen at forbedre faunaforholdene i Brande Å ved etablering af en gydebanke. Samme lodsejer på begge sider af vandløbet.

Brande Å er en del af Skjern å systemet. Den har sit udspring øst for Give og løber til Skjern Å nord for Brande. Se figur 1.

I Brande by findes naturligt egnede steder med egnet fald (ca. 2-3 ‰) til anlæggelse af gydebanken med dertilhørende opvækstområder, hvor yngel og ældre fisk kan finde skjul på lavt vand. I områderne omkring hvor gydebanken tænkes etableret, er der kant-vegetation og dødt ved og andre former for skjulesteder. Der udlægges skjulesten som yderlige skjul for fisk og levesteder for vandinsekter.

Anlagte gydebanke kan suppleres med 15% ekstra grus inden for 2 år fra etableringen, skulle dette blive nødvendigt.

Brande Å, DK-vandområde ID 08599, er en del af vandområdeplanerne med miljømål om god økologisk tilstand.

Der er ingen spærringer i systemet nedstrøms projektområdet.

Projektet udføres i henhold til gældende retningslinjer fra DTU Aqua.

Projektet forventes udført juli til november 2025.

Vandsystem/vandforløb:

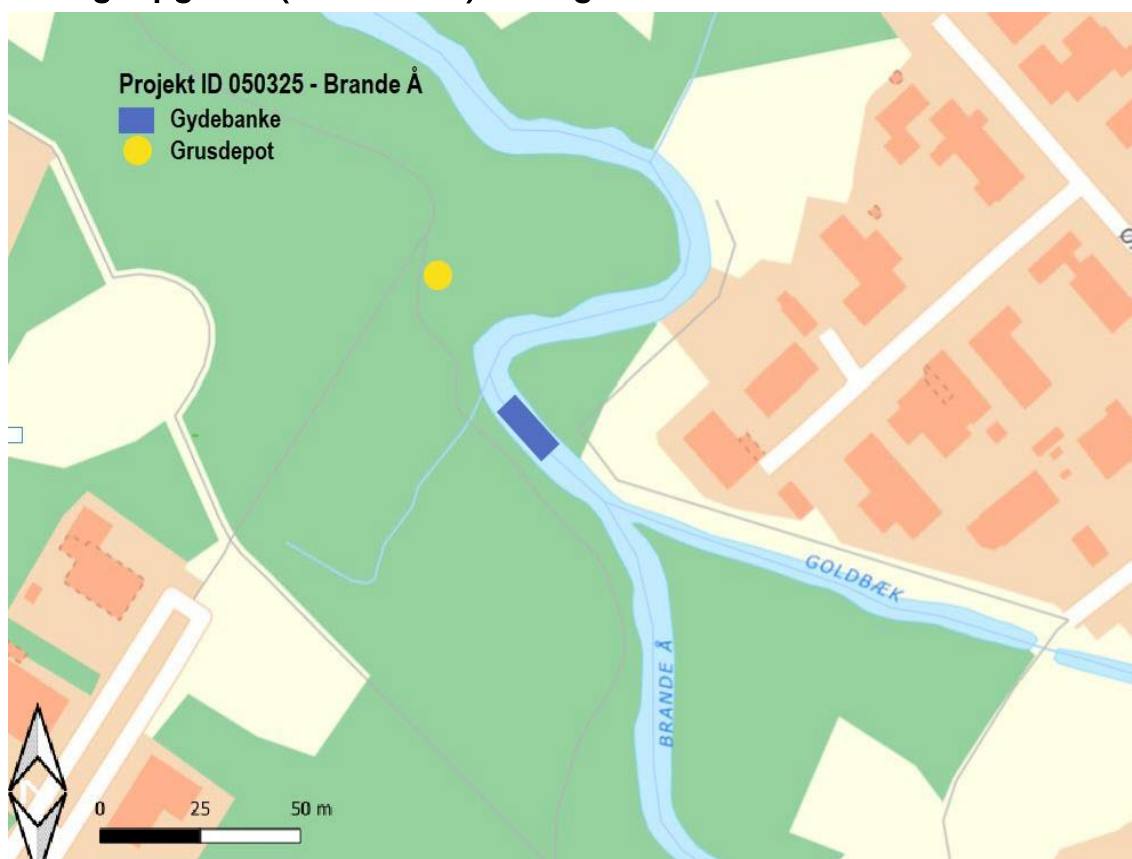

Figur 1

FORMÅL:

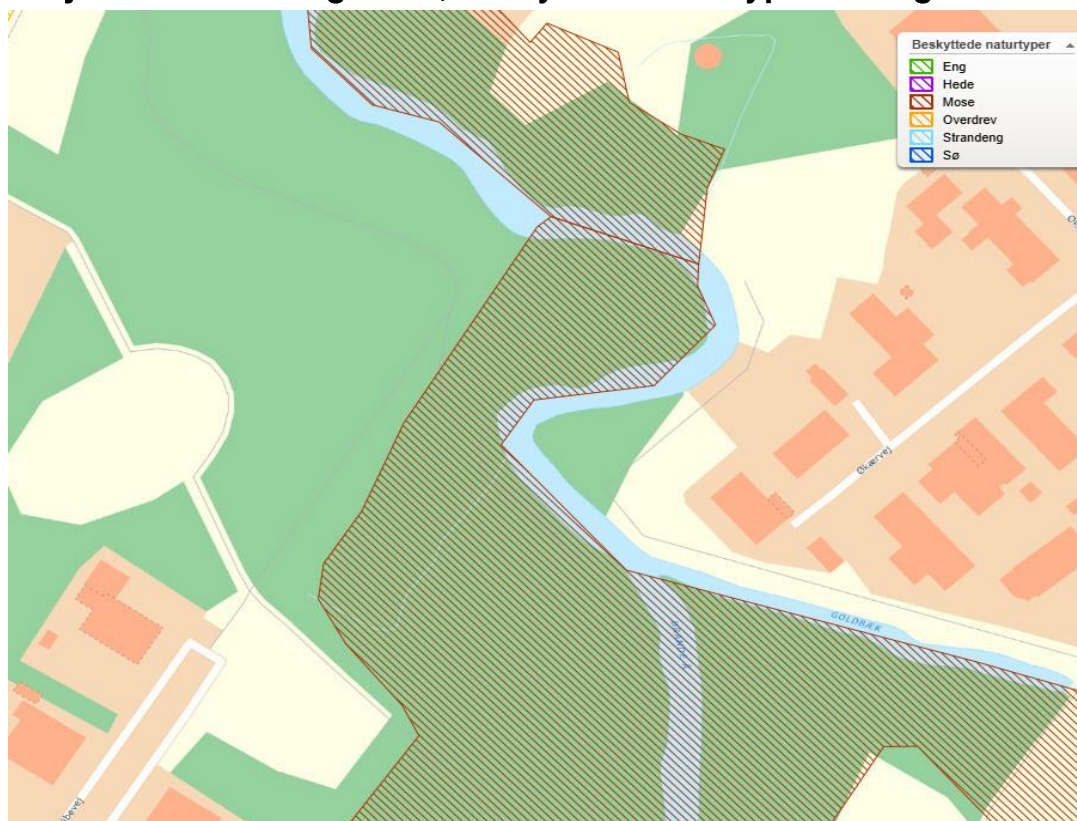
Formålet med projektet er at skabe god økologisk tilstand ved at forbedre gyde- og opvækstmulighederne, som i dag er meget begrænsede, for en række fiskearter herunder laks, havørrede, bæklampret, flodlampret og finnestribet ferskvandsulk. Dette forventes samtidig med at skabe en større biodiversitet med gode betingelser for blandt andet isfugl og vandstær som også forventes at have gavn af projektet.

Projekt kort: Oversigtskort over hele projektområdet med placering af anlægsopgaver (skærmkort). Se figur 2:

Figur 2

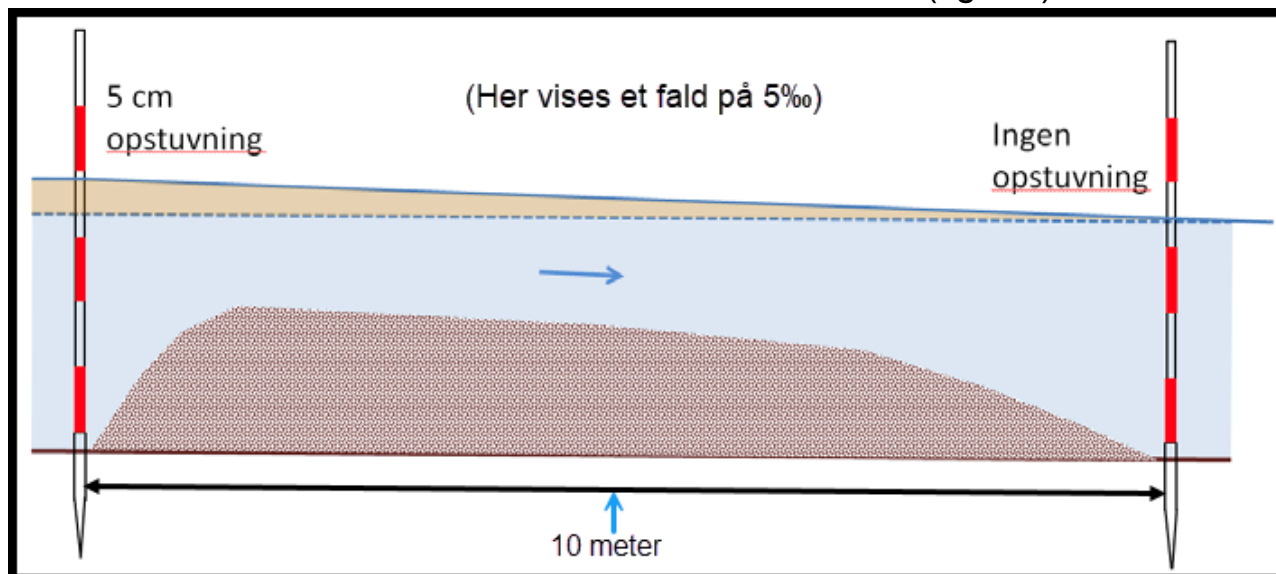
Projekt kort: Oversigtskort, beskyttede naturtyper. Se figur 3

Figur 3

Udførsel og fysiske forhold for gydebanken:

Gydebanken udlægges fra start GPS-koordinater og nedstrøms.
For at sikre korrekt fald anvendes stokkemethoden - 5‰ (figur 4)

Figur 4 - Stokkemethoden: Principskitse af nyetableret gydebanke. Hvis man udsætter landmålerstokke med markering af vandstand før og efter udlægningen af gydegrus, kan man skabe et kontrolleret fald hen over gydebanken. 50 meter opstrøms gydebanken placeres landmåler stok for at sikre at opstuvningen ligger mellem 0 og 3 cm.

Projektområdet afmærkes med landmålerstokke ved start og slut for hver gydebanke.

Forhold gydebanke	Beskrivelse
Vandløbsbredde	Ca. 5 meter?
Gydebanke længde	Ca. 17 meter
Tykkelse på gruslag	20-30 centimeter
Grus blanding	75% nøddesten 16-32 mm 25% singels/håndsten 32-64 mm
Forbrug af gydegrus	Ca. 21 m ³ ?
Forbrug af skjulesten (håndboldsten og fodbold sten)	1 m ³
Udlægning af grus	SÅS
Vedligeholdelse	SÅS

Projektet udføres med dumper, rendegraver og motorbøre.

Placering af gydebanken

Projekt	GPS-koordinat forkant af gydebanke	Dimensioner (m) (BxLxD)	Gydegrus m ³ (ca. 21 m ³ ialt)
Gydebanke 1	55.95321460688087, 9.110250148630897	5 x 17 x 0,25	21 m ³

Skulle det på projektdagen vise sig nødvendigt at foretage små justeringer i forhold til placeringer og mængder, forbeholdes retten til dette.

Konsekvenser

I forhold til hydrauliske konsekvenser, så falder vandløbet ca. 2‰ på projektstrækningen. Da vi opstuver vandet ca. 5 cm på forkanten af gydebanke, så bliver opstuvningszonen omkring 25 meter. Indregnet usikkerhed kan opstuvningszonen holdes inden for 50 meter

Økonomi

SÅS og DTU Aqua afholder alle omkostninger til projektet.